

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum

13 september 2023

Ons kenmerk

4905174

Bijlagen

2

nota

Toezegging inzake mogelijkheden rondom hervestiging
Jezidi-ontheemden uit Irak

Algemene leiding

Staatssecretaris
Datum/eindparaaf

SG

Datum/paraaf

Van

DDMB

Datum/paraaf

1. Aanleiding

Tijdens het tweeminuten debat van 6 juli jl. heeft u naar aanleiding van vragen van het lid Piri (PvdA) toegezegd de Kamer te informeren over de mogelijkheden rondom hervestiging van Jezidi-ontheemden vanuit Irak.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met het informeren van de Tweede Kamer door middel van de bij deze nota gevoegde conceptbrief.

3. Kernpunten

Hervestiging van Jezidi uit hun herkomstland Irak is niet mogelijk vanwege het voor hervestiging fundamentele vereiste dat sprake moet zijn van vluchtelingenschap (ten behoeve waarvan iemand diens herkomstland heeft moeten verlaten).

Overbrenging van ontheemde Jezidi uit Irak kan niet binnen de bestaande beleidskaders. Voor dergelijke overbrenging zou een nieuwe vorm van legale asielmigratie nodig zijn met een nieuw beleidskader.

Het invoeren hiervan zou een omslag zijn ten opzichte van het bestaande kabinetsbeleid (en dat van voorgaande kabinetten). Gelet op de demissionaire status van het kabinet en de verdeeldheid in de Kamer omtrent migratie ligt invoering van een nieuwe vorm van asielmigratie niet in de rede.

Voor zover het gaat om Jezidi vluchtelingen – die buiten hun herkomstland verblijven – is hervestiging mogelijk en gebeurt dit ook. Hierbij laat Nederland het

aan UNHCR om te beslissen welke individuele zaken voor hervestiging voor te dragen en aan welk land.

4. Toelichting

Overeenkomstig hetgeen u tijdens het tweeminutendebat¹ en in eerdere berichtgeving aan de Kamer² heeft laten weten, is hervestiging van ontheemde Jezidi niet mogelijk. Kenmerk van ontheemde Jezidi is dat zij in hun herkomstland Irak verblijven, terwijl fundamenteel criterium van hervestiging is dat het gaat om vluchtelingen, dat wil zeggen personen die hun herkomstland hebben moeten ontvluchten en buiten hun herkomstland verblijven.

Anders dan door het lid Piri in het debat naar voren gebracht hebben andere Europese landen geen uitzondering gemaakt op het hervestigingsbeleid voor ontheemde Jezidi. Kamerlid Piri verwees naar Duitsland en Oostenrijk. De overbrengingen van Jezidi vanuit Noord-Irak naar Duitsland hebben plaatsgevonden op grond van humanitaire toelating en niet onder de vlag van hervestiging.³ Voor zover bekend gold dat ook voor andere Europese landen zoals bijvoorbeeld Frankrijk. Van Oostenrijk is dezerzijds geen informatie bekend over toelatingsprogramma's betreffende Jezidi uit Irak (hervestiging dan wel humanitaire toelating). Wel over humanitaire toelatingsprogramma's voor Syrische vluchtelingen en familieleden van statushouders in Oostenrijk, waarbij niet uitgesloten wordt geacht dat zich daar ook Jezidi onder hebben kunnen bevinden.

Humanitaire toelatingsprogramma's kenmerken zich in het algemeen door het faciliteren van de overkomst van bepaalde groepen personen om humanitaire redenen en zijn verder min of meer ter vrije invulling door het land dat het programma instelt (o.a. betreffende criteria, procedure, verleende vergunning, etc.).

Anders dan Duitsland en Oostenrijk kent Nederland geen beleid van humanitaire toelatingsprogramma's en Nederland kent evenmin een beleidskader om een humanitair visum te verstrekken voor overkomst ten behoeve van het doorlopen van een asielprocedure in Nederland. Binnen de bestaande Nederlandse beleidskaders kan daarom geen uitvoering worden gegeven aan het verzoek.

Indien u aan het verzoek gehoor zou willen geven dan dient daarvoor een nieuw beleidskader te worden ontwikkeld: een nieuwe asielmigratieroute specifiek voor ontheemde Jezidi uit Irak. Dit zou een omslag betekenen in het bestaande kabinetsbeleid (en voorgaande kabinetten), dat zich concentreert op hervestiging. Daarbij zullen verschillende afwegingen aan de orde zijn. Bijvoorbeeld de vraag of aan een dergelijk nieuw beleid aantallen en een tijdspad worden gekoppeld, nu het ziet op additionele overkomst en instroom in Nederland. Ook dient er rekening mee te worden gehouden dat het openen van een nieuwe route voor een specifieke groep mogelijk verwachtingen kan scheppen aangaande andere groepen en/of nieuwe routes. Daarnaast zal het een verscheidenheid aan uitvoeringsvragen oproepen.

¹ Zie in de bijlage het stenogram.

² Zie o.a. brief aan de Kamer van 2 juni 2023 inzake Reactie op een petitie van Yezidi-vrouwen en hen steunende organisaties (kenmerk 4653117), en brief van 20 juni 2022 inzake Antwoorden schriftelijke vragen van het lid Van Dijk over de situatie van Jezidi's, ingezonden op 19 mei 2022 met kenmerk 2022Z09885.

³ <https://www.iom.int/news/first-yazidi-family-arrives-germany-under-new-humanitarian-admission-programme>

Gelet op de demissionaire status van het kabinet en de verdeeldheid in de Kamer inzake het onderwerp migratie ligt het niet in de rede om een nieuw beleidskader voor overkomst ten behoeve van asiel te introduceren.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
13 september 2023

Ons kenmerk
4905174

Jezidi vluchtelingen, die buiten hun herkomstland verblijven, kunnen wel in aanmerking komen om te worden voorgedragen voor hervestiging. UNHCR is ermee bekend dat Jezidi in Nederland in aanmerking kunnen komen voor een asielvergunning en dat zaken van Jezidi kunnen worden voorgedragen voor hervestiging. Dat gebeurt ook, bijvoorbeeld in het kader van de ruimte binnen het nationale quotum voor ongeoordeelde individuele dossiervoordrachten van urgente zaken wereldwijd. In de afgelopen jaren zijn er wel Jezidi vluchtelingen hervestigd, maar een aantal is niet te geven omdat minderheidsgroepen niet als zodanig in de systemen worden genoteerd. Gegeven dat UNHCR vanuit haar positie het beste in staat is om te bepalen voor welke vluchtelingen hervestiging het meest noodzakelijk is en naar welk land, hecht Nederland er aan om de keuze van het voordragen van individuele zaken over te laten aan UNHCR.

Gelet op bovenstaande wordt u geadviseerd de Kamer informeren als voorgesteld in bijgevoegde brief inzake 'Informatie over de mogelijkheden rondom hervestiging van Jezidi-ontheemden vanuit Irak'.

4.1 Politieke context

Alle nieuwe vormen van (asiel)migratie en (potentieel) verhoogde instroom zijn politiek gevoelig.

4.2 Financiële overwegingen

Honoreren van het verzoek zou het introduceren van nieuw beleid inhouden ten behoeve van overbrenging en verblijf van een x-aantal asielstatushouders in Nederland. Daarmee zijn kosten gemoeid. Indien aan de orde dan moeten deze kosten worden doorgerekend.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.